

Nieuwsbrief Kinderen van Sikkim – juni 2016

Bezoek Mieke en Jannie aan India (april-mei 2016)

Na drie jaar afwezigheid zijn we in april eindelijk weer naar India afgereisd. Doel van onze reis was alle oud-leerlingen van SHA te bezoeken die met steun van de stichting een middelbare schoolopleiding volgen of inmiddels studeren. En natuurlijk de kinderen in Dzongu. En dat is goed gelukt. We bezochten studenten in verschillende steden in India en brachten een bezoek aan Dr Grahams Homes waar inmiddels 15 van “onze” kinderen naar school gaan.

Delhi- Samjyor

Delhi is de eerste stop en de stad van Samjyor die in deze stad met 10 miljoen inwoners *political science* studeert aan het Deshbandu College (onderdeel van Delhi University) en nu examens doet voor zijn *bachelors degree*. Aankomst in de nacht, vluchten van en naar Delhi meestal op ongelukkige tijdstippen, en nog steeds 35 graden. Overdag loopt het op naar 45.

De volgende ochtend een vrolijk weerzien aan het ontbijt in ons hotel aan Connaught Place. Eigenlijk moet Samjyor studeren maar hij heeft een dag vrij genomen om ons zijn *college* te laten zien en de plek waar hij woont. Dat laatste doen we met de metro en hoewel je dan niet veel ziet ontdekken we hoe lekker koel het daar beneden is. De kamer die Samjyor sinds kort bewoont is te treurig voor woorden: piepklein, geen raam, geen douche, geen wc, geen bureau of tafel om aan te studeren en op de grond een matras. Als we weer naar buiten komen moet hij een beetje huilen. Eigenlijk goed voor ons dat hij zijn emoties laat zien. Wij zijn een beetje ontdaan. Van alle studerende kinderen kennen we hem het beste en nu blijkt dat de toelage die wij hem maandelijks geven eigenlijk ontoereikend is en dat hij ons dat niet heeft durven te vertellen. Het zal ons gedurende de reis nog vaker overkomen, verhalen over eigenlijk te weinig geld – of geen idee hebben hoe met geld om te gaan omdat ze dat van huis uit niet zijn gewend – met als resultaat droge rijst aan het eind van de maand.

Wij drukken Samjyor op het hart na zijn examens iets anders te zoeken, indien mogelijk ergens op de campus. In elk geval dichterbij de plek waar hij studeert. 's Avonds hebben we afgesproken met Anand Pradhan, een oudere heer die we via een van onze sponsors hebben leren kennen en die Samjyors geld beheert en hem zo nodig adviseert over zijn studie. Een heel plezierig gesprek maar de treurige behuizing is ook voor hem een verrassing. Mieke heeft 's middag al een paar (echte) Adidas sneakers en een goede mobiele telefoon voor Samjyor gekocht want dat was ook hard nodig.

One World One Family

Intussen is er de Whatsapp-groep "One World, One Family" waar alle studenten die we nog gaan bezoeken zich melden en onderling en met ons contact houden. Zo weten we dat Nedup, die dit jaar eindexamen (ISC exam, class 12) heeft gedaan, druk is met het zoeken naar een laptop en nadenkt over aan welk college in welke stad hij zal gaan studeren. Totdat de eindexamenresultaten binnen zijn, is dat eigenlijk nog niet goed mogelijk, want – net als in de VS en Engeland – zijn er overal toelatingseisen (en moet meestal ook nog een toelatingsexamen worden gedaan). Op dit moment logeert hij bij Rha Tshering in Calcutta. We hebben hem geld beloofd voor de laptop maar de dag dat wij in Calcutta zullen zijn is de winkel gesloten en het ding moet ook nog worden besteld. Indiase *logistics* voor een laptop.

Bangalore – Nimphuti en Sarda

Vanuit Delhi vliegen we eerst naar Bangalore waar Nimphuti en Sarda op een prestigieus *nursing college* zitten, beiden met een beurs van de Sikkimese overheid. Het enige wat ze zelf moeten betalen is examengeld en een uniform en stethoscoop e.d. De kosten zijn ongeveer 500 euro per jaar.

Na aankomst hebben we eerst een afspraak met James Ambat, de man achter Building Blocks, de NGO die SHA drie jaar geleden heeft "geadopteerd". Zoals wij in onze nieuwsbrief van september 2015 reeds hebben gemeld is die samenwerking helaas gestopt. Building Blocks heeft zes schooltjes voor peuters in de sloppen van Bangalore en James wil ons er graag ten minste één van laten zien. We zijn zeer onder de indruk; alles schoon en in vrolijke kleuren en prachtig lesmateriaal. Ook krijgen we uitleg over het schoolprogramma en tot slot dansen de *teachers* voor ons. Alles ontroerend aardig. 's Avonds eten we met James en zijn vrouw Hilda om hem te bedanken voor al het werk dat hij, om niet, voor SHA heeft gedaan.

De volgende ochtend vertrekken we naar het Karnataka Nursing College dat redelijk ver buiten de stad ligt. Vrolijk weerzien met de meisjes die ook een gesprek met de *principal* voor ons hebben geregeld, professor Bharati, een vrouw die ook in de VS heeft gestudeerd. Zij maakt indruk op ons en is buitengewoon te spreken over onze meisjes. Daarna bezoeken we het *hostel* waar de meisjes verblijven, drie meisjes (allemaal uit Sikkim) op een kamer, schoon en met een eigen badkamertje. Ze hebben de hele dag vrij gekregen dus nemen we hen mee voor de lunch, ze willen het allerliefst naar een grote, westerse *shopping mall* een paar kilometer verder op. Het blijkt ook hun maandelijkse uitstapje waarbij ze dan met hun zessen een middelgrote pizza delen en één cola. Feest dus. Helemaal als ze ook nog een kledingstuk mogen uitzoeken. Nimphuti kiest een vrolijk bloesje en Sarda een spijkerbroek. Later lezen we in de groepsapp dat Nimphuti het de mooiste dag van haar leven vond ... Ze vertellen dat ze één keer per jaar tijdens de vakantie naar huis gaan en dan tweeënhalve dag in de trein zitten (en daarna nog vijf uur in een jeep). Dit jaar gaan ze in oktober en november. Sarda doet een *bachelors degree* in *nursing* en Nimphuti doet een drie-jarige *diplom course* (vergelijkbaar met hbo) – omdat zij geen eindexamen in de *science stream* heeft gedaan – waarna ze nog in twee jaar haar *bachelors* kan doen. Nimphuti is *class representative* (van haar klas met 80 studenten).

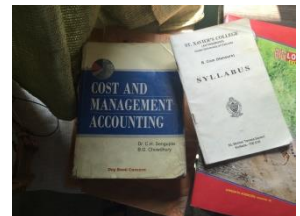
Calcutta – Rha Tsering

Om 5 uur de volgende ochtend staat de taxi klaar voor onze vlucht naar Calcutta.

's Avonds hebben we afgesproken met Rha en Nedup. Zij hebben het restaurant uitgezocht: Bar-B-Q, een populaire plek waar wij de enige buitenlanders zijn. Nedup is naar een commercieel counselingbureau geweest met het oog op zijn toekomstige studierichting en daar kwam uit *Tourism of Political Science*. Niet verwonderlijk want het eerste wilde hij altijd al en voor het tweede heeft hij hoge cijfers. Vrij zinloos dus zo'n bureau. *Tourism* lijkt ons geen goed plan omdat het land vergeven is van mensen die er hun brood mee proberen te verdienen en wat houdt zo'n studie in? Inmiddels weten we dat hij met 78 punten goed is geslaagd en dus vele mogelijkheden heeft. Hij wil sociologie gaan studeren en heeft zich ingeschreven voor colleges in Delhi en Calcutta. Rha wil hem het liefst in Calcutta maar ook Samjyor laat niet na Delhi aan te bevelen.

De volgende ochtend gaan we naar Rha's college, St. Xavier, een van de meest prestigieuze van India. Hij studeert *commerce*. Het is zondag en het college is eigenlijk gesloten maar we mogen wel even op de binnenplaats kijken. Daarna zijn we uitgenodigd voor de lunch bij de ouders van Deblina, een vrouw die ooit vrijwilliger was op SHA en een aantal van de studenten begeleidt. Zij zelf woont in Hong Kong of Singapore maar is ook elk jaar een paar maanden in Calcutta. Rha woont bij de ouders en heeft er een geweldige kamer met eigen badkamer. Geheel verzorgd, maar naar ons idee

misschien wel een beetje te beschermd.

Naar de bergen: Kalimpong – Dr Grahams Homes

's Avonds haalt Nedup ons op in ons hotel om naar het station te gaan. We gaan met de nachttrein naar het noorden (de *Darjeeling Mail*), vanwaar we de volgende ochtend naar Kalimpong en Dr Grahams Homes zullen gaan. Een belangrijk onderdeel van onze reis omdat er inmiddels 15 kinderen van ons zitten. Onze Tibetaanse gastheer van Hotel Deki Lodge verwelkomt ons allerhartelijkst. Herkent ons nog van vorige reizen of doet alsof. Allebei goed. We hebben twee kamers op de bovenste verdieping met uitzicht over Kalimpong en het allerbelangrijkst: prettig qua temperatuur. Wij begrijpen nu volledig waarom de Engelsen hier in de zomer neerstreken! Nedup slaapt bij "his best friend" wat later een meisje blijkt te zijn ... Via "One World, One Family" meldt Samjyor dat hij twee KLM-tickets Delhi-Amsterdam heeft gewonnen met een online quiz van de Nederlandse ambassade ter ere van koningsdag. Hij mag zijn prijs in ontvangst nemen op de residentie op 5 mei tijdens een receptie waar het hele Nederlandse bedrijfsleven in India is vertegenwoordigd. Samjyor vermaakt zich daar prima, zo blijkt later, en wij drinken een glas Indiase wijn op de heuglijke mededeling.

De volgende ochtend hebben we afspraken op Dr Grahams, eerst met kolonel Thapa (de *superintendent*) en later voegt de zojuist benoemde *headmaster* Neil Monteiro zich bij ons. Met name de laatste (zelf een *graduate* van Dr Grahams) maakt grote indruk op ons. Op al onze vragen en opmerkingen reageert hij adequaat – hij blijkt zich bewust van een aantal tekortkomingen en zeer bereid daar verandering in te brengen. Wij zijn natuurlijk vooral bezorgd over de behandeling van de sponsorkinderen en weten van de inmiddels afgestudeerde jongens en meisjes wat eraan schort.

De kinderen hebben overal recht op maar moeten er wel om vragen of een enorme bureaucratische molen door. Zo is gebleken dat de kinderen vanaf klas 7 werkstukken moeten maken waarvoor ze computers (internet), fotokopieën, speciaal papier, gekleurde stiften etc. nodig hebben. Die werkstukken worden tot en met klas 12 gemaakt en kosten op jaarbasis 20 euro. Dat hebben de kinderen niet dus moeten ze her en der bedelen en wat spullen bij elkaar schrapen. Het ergste is dat deze werkstukken voor 20% meetellen voor hun eindexamen. Inmiddels, en zo lang dit niet is geregeld, geven wij onze kinderen hier vanaf nu (extra) geld voor, maar buiten ons groepje zijn er nog zo'n 200 kinderen in dezelfde situatie, dus er moet een structurele oplossing voor komen. Wij hadden de indruk dat Monteiro dat ook in ziet, dus hebben hoop en zullen erop blijven aandringen. Ook de verstrekking van uniforms en *toiletries*, alles officieel inbegrepen in het sponsorbedrag, verloopt allesbehalve soepel. Een uitgebreid verslag van ons gesprek met kolonel Thapa en Neil Monteiro is te vinden op onze website:

http://www.sikkim.nl/home/files/dr_grahams_34_mei_2016.pdf.

Tijdens het gesprek krijgen we ook inzage in de rapporten van de kinderen en blijkt dat twee van hen vorig jaar zijn blijven zitten, Karina en Rekchen. Omdat de wet het verbiedt kinderen te laten doubleren zijn beiden toch naar de volgende klas gegaan. We vragen ons af of dit wel een juiste beslissing was. Nedup heeft ook ooit een klas overgedaan en dat heeft hem heel goed gedaan. We vragen of dit in het vervolg met ons kan worden besproken (het wordt normaalgesproken aan de ouders voorgelegd maar dat heeft bij "onze" kinderen geen zin; de ouders zijn meestal analfabeet en draaien niet op voor de kosten). Rekchen zit inmiddels in klas 9 en is "veroordeeld" tot de *arts stream* (slechts talen e.d. wat hem minder mogelijkheden voor vervolgstudies biedt). De *headmaster* zegt ons toe dat wij de volgende dag met de betrokken *teachers* kunnen spreken.

Sangdup – local representative

's Middags arriveert Sangdup (op de foto rechts; links Nedup). Hij is een van de eersten die via onze stichting is afgestudeerd. Helaas nog niet met een goede baan maar nu komt het goed uit omdat we op zoek waren naar iemand die de stichting ter plaatse kan vertegenwoordigen en hij heeft tijd. Hij zal het contact onderhouden met Dr Grahams en twee keer per jaar de kinderen voor hun vakantie ophalen en weer terugbrengen. Ook is het prettig dat hij een aantal kinderen al kent en vooral hun achtergrond. Hij zal ook de oud-leerlingen van SHA die nu op andere middelbare scholen les hebben bezoeken. Wij zullen hem voor zijn werkzaamheden 2.500 rupees (ongeveer 30 euro) per maand betalen.

De volgende ochtend blijken niet alleen de *class teachers* van Karina en Rekchen aanwezig maar ook hun *science* en *mathematics teachers*. Een plezierige verrassing, vooral ook omdat de leerkrachten de kinderen goed blijken te kennen en blijk geven van een grote betrokkenheid (en dat op een school met 1500 leerlingen). Fijn om dat te zien. De *class teacher* van Rekchen is een leuke jonge vrouw. Zij heeft moeite hem gemotiveerd te houden en vraagt ons hem duidelijk te maken dat het serieus is. Zijn cijfers vertonen een gestaag dalende lijn terwijl er niets mis is met zijn intelligentie. We zeggen zo aardig mogelijk dat als hij niet wil leren wij het geld liever aan iemand anders besteden. Het lijkt impact te hebben. Karina is een heel ander geval. Vorig jaar was haar eerste jaar op Dr Grahams en haar falen lijkt meer op aanpassingsproblemen te duiden. Haar *teachers* zien het positief in en beloven haar waar mogelijk te helpen.

We mogen alle kinderen meenemen voor een lunch en krijgen zelfs een schoolbus mee. Voor de nieuwe kinderen is dit de eerste keer na hun aankomst dat ze het terrein af mogen en ze kijken hun ogen uit. We hebben de eigenaar van Deki Lodge gevraagd voor ons een lunch te maken en de kinderen nemen het er goed van. Ze krijgen extra zakgeld, de kleintjes nog een rugzak, en de oudsten, Dichen en Hissey, geld om een outfit te kopen voor het *Mayfair Ball*. Sangdup noteert de adressen van de ouders zodat hij alvast een planning kan maken hoe de kinderen binnenkort bij hun ouders te krijgen.

Gangtok – Kursongit, Kinzangit en Pemkit

De volgende ochtend vertrekken we met Sangdup naar Gangtok en nemen afscheid van Nedup die naar zijn oma gaat. Helaas kunnen we geen bezoek brengen aan de *Tribal School*, de *principal* vindt het te riskant met het oog op eerdere ervaringen. Drie jaar geleden had hij – nadat wij op de school waren geweest – bezoek gehad van de politie (*Intelligence*) die hem vroegen wat die buitenlanders daar kwamen doen. Een paar jaar daarvoor waren ook zijn buitenlandse vrijwilligers weggestuurd. Sikkim houdt niet van pottenkijkers uit het buitenland is steeds meer onze indruk. We vinden het heel jammer maar Sangdup belooft langs te gaan en ons verslag uit te brengen over de vijf oud-leerlingen van SHA die daar naar school gaan.

Die middag hebben we een afspraak met Kursongkit (links op de foto) en Kinzangkit (rechts) in ons hotel in Gangtok. Beide meisjes studeren in Calcutta (Kursongit: *English, Physical Education, Sociology*; Kinzangit: *English, General History and Political Science*), maar zijn door omstandigheden in Sikkim. We vragen hoe het de meisjes vergaat in het algemeen en – nu we van Samjyor weten dat hij eigenlijk geld tekort heeft – naar hun financiële situatie in het bijzonder. Na enig aandringen blijkt dat ook Kursong het moeilijk heeft. We leggen hen uit hoe ze een budget moeten maken en dat we daarna kijken of het redelijk is. In elk geval moet het hoger want ook Kursong eet droge rijst aan het eind van de maand. Kursong lijkt niet goed in haar vel te zitten, ze is erg onzeker en lijkt een beetje depressief. Ze begint nu aan haar derde jaar en vertelt dat bijna al haar vrienden zijn afgehaakt en dat ze moeite heeft nieuwe vrienden te maken. Ze doet er wel van alles aan; zingt in een koor en speelt soms toneel. Ze lijdt ook onder discriminatie.

Kinzang staat wat steviger in haar schoentjes.

Kursong wil in navolging van Samjyor deze zomer voor een NGO (van een echtpaar dat bij haar in de buurt woont) gaan werken. De NGO verzorgt onderwijs voor kinderen in de slums. Kursong kan de kinderen Engelse les gaan geven. Juichen we toe. Ook misschien weer mogelijkheid om nieuwe vrienden te maken.

SHA - Arnab

Aan het eind van de middag krijgen we bezoek van Arnab, die sinds 2013 (vlak na ons laatste bezoek aan SHA) als *teacher* op SHA werkzaam is en die een opleiding heeft gevolgd bij Teach for India. Hij vertelt dat hij namens Teach for India adviseur is voor een nieuw programma van de *Chief Minister of Sikkim* ("Equip") dat gericht is op het verbeteren van de *government schools* in Sikkim. Hij is – via dat programma – in contact gekomen met de *Founder* en *CEO* van MindTree (een Indiaas IT-bedrijf) die hem heeft toegezegd SHA de komende drie jaar te zullen financieren (mits Arnab blijft en het geld beheert). Wij zijn verheugd over de bevoegenheid van Arnab en zijn blij dat SHA voorlopig kan blijven voortbestaan en in goede handen lijkt te zijn. Voor een indruk van SHA nu verwijzen wij naar de website van SHA: sikkimhimalayanacademy.org.

De volgende dag heeft Loden, de directeur van de school in Dzongu waar ongeveer 20 door de stichting gesponsorde kinderen zitten, ons uitgenodigd voor de lunch. Hij zegt ook toe mij naar Dzongu te willen brengen.

Mieke blijft in Gangtok en heeft een afspraak met Pemki t. Pemkit doet een opleiding tot *primary school teacher* (District Institution of Education). Zij is in haar eerste jaar. Het wordt Mieke niet helemaal duidelijk hoe het gaat. We wachten af of ze haar eerste jaar gaat halen (en zullen dan in overleg met haar sponsor besluiten of we haar blijven steunen). Mieke ontmoet ook GS (de *principal* van SHA) en zijn vrouw Maree. Dat is geen gemakkelijk gesprek want zij willen horen dat wij hen niets verwijten en Mieke laat dat in het midden. Het is toch goed hen even te zien; we hebben immers jaren samengewerkt.

De volgende dag horen we tijdens de lunch hoe het met de Dzongu-kinderen gaat. Drie jongens wonen bij Loden en gaan naar *college* in Gangtok en Loden heeft het plan om ook de kinderen die nu examen voor klas 10 hebben gedaan naar Gangtok te halen. Het onderwijs is er beter en het is goed als ze aan het leven in een "stad" wennen. Kost wel wat meer maar hij zal een begroting maken.

Dan hebben we een gesprek met Rinchen, oud-leerling van SHA. Hij was jarenlang verantwoordelijk voor het jongenshostel en is nu in Gangtok. Hij vertelt ons over zijn problemen. Na klas 12 heeft hij een management opleiding gedaan, kon een baan krijgen in Zuid-India maar dat vonden zijn ouders te ver weg, toen kon hij in Dubai een baan krijgen en dat mocht ook niet. Kreeg een baan in Gangtok die hij kwijtraakte doordat zijn vader in het ziekenhuis belandde en hij voor hem moest zorgen (het blijft ons onduidelijk waarom – kon niemand anders dat doen?). Zus ooit weggelopen om te trouwen waarna de familie met haar brak en broer is monnik die de bloemetjes buiten zet. Rinchen had bedacht dat hij in zijn ouderlijk huis een winkeltje zou beginnen met o.a. schoolschriften. Hopelijk hebben we hem overtuigd iets meer aan zichzelf te denken, een baan te zoeken nu het nog kan en eventueel zijn ouders financieel te ondersteunen en NOOIT een winkeltje met schoolschriftjes te beginnen.

Sangdup blijkt in het bezit van een *future wife*, Dechen (2016 blijkt een slecht jaar om te trouwen dus dat doen ze nog even niet). Een fris en vrolijk meisje dat op een bank werkt en geld telt. Ze heeft ook een *masters degree* (we zijn er inmiddels achter dat zo'n graad daar niet altijd dezelfde waarde lijkt te hebben als in onze Westerse wereld). We ontmoeten haar op weg naar weer een ander etentje, nu met Sangay, een manke monnik die we nog kennen uit onze tijd op DPCA, van 12 jaar geleden.

Dzongu

Stop in Mangan in de stromende regen voor de speciale Dzongu *permit*. Sangdup gaat ook mee want wil mij zijn *Homestay* in aanbouw laten zien. Loden's school is sinds mijn laatste bezoek uitgebreid, maar het

probleem van het dalend aantal kinderen bestaat nog steeds. Treurige bijkomstigheid is dat na de grote verbouwing is gebleken dat de grond onder de school aan het verzakken is. Maar de kinderen zijn geweldig. Ondanks het uitvallen van de elektriciteit wordt ik getraakteerd op zang en dans, bij het licht van één kaars. De volgende ochtend heb ik een afspraak met Enjay, net als Sangdup afgestudeerd via ons, in *horticulture*.

Zij heeft wel een baan maar niet op haar vakgebied. Ze kon een baan krijgen in Delhi maar dat vond haar moeder te eng. De baan kan ze nog steeds krijgen en ik probeer haar ervan te overtuigen met haar moeder te praten. Zonder toestemming weggaan veroorzaakt een breuk en dat kan ze zich niet permitteren. Wat als haar iets overkomt? Wel treurig. Voor Enjay speelt ook nog dat ze "al" 28 is en vaste banen (bij de overheid) alleen beschikbaar zijn zolang je nog geen 35 bent. Ik krijg ook bezoek van een vader met twee jongens die klas 10 examen hebben gedaan, en van Solomit, een meisje dat dokter wil worden en speciaal daarom van school is veranderd; ze gaat nu naar een school waar het onderwijs in de *science*-vakken beter is.

De *Homestay* van Sangdup staat bovenop een berg en heeft een spectaculair uitzicht, bij helder weer uitzicht op de Kanchendzunga. Er komen vijf kamers met in de tuin een septic tank zodat de lager gelegen huizen drinkbaar water houden. Over twee maanden moet het klaar zijn.

Namchi - Laymit

De dag na Dzongu vertrekken we naar Namchi om Laymit te bezoeken. We bekijken haar college (Namchi Government College) en hebben een verlate lunch op het terras van ons hotel. Laymit maakt het goed. Ze is opgewekt en vrolijk, heeft veel vriendinnen en als je met haar op het *college* rondloopt, kent zij iedereen en iedereen kent haar. Haar studie (Engels gecombineerd met *education, journalism & mass communication*) lijkt ook redelijk te gaan. We zijn wel enigszins geschokt als wij horen dat zij – net als Kursongit en Kinzangit overigens – voor hun studie (Engels!) geen Engelse boeken hoeven te lezen; ze lezen slechts uittreksels ... Laymit kan maar geen afscheid nemen en vraagt of ze de volgende ochtend ook nog mag komen ontbijten. Natuurlijk kan dat! We zien haar voor ons vertrek naar het vliegveld van Bagdogra voor onze vlucht naar Delhi. We gunnen onszelf nog een dag in Delhi in een luxe hotel aan het zwembad, eten met Samyor en horen zijn verhalen. We lunchen met Anand. De volgende ochtend terug naar Amsterdam.

Jannie Langbroek, juni 2016

Stichting Kinderen van Sikkim

KvK: 34188956

Rekeningnummer: IBAN NL26 INGB 0009 2273 56

Website: www.sikkim.nl of www.kinderenvansikkim.nl